

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра української літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української літератури

Освітня програма **Українська мова і література**

Спеціальність **014 Середня освіта**

Спеціалізація **014. 01 Українська мова і література**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Івано-Франківськ – 2019 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>6</u>	Спеціальність 014 Середня освіта 01401 Українська мова і література	<i>Загальна професійна</i>	
Модулів 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів <u>6</u>		3-й	3-й
		Семестр	
Загальна кількість годин <u>180</u>		__5, 6_-й	__5, 6_-й
		Лекції	
		36 год.	36 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	14 год.
		Лабораторні	
		Навчальним планом не передбачені	Навчальним планом не передбачені
		Самостійна робота	
		108 год.	130 год.
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: <u>6</u>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: _____бакалавр_____		
аудиторних <u>2</u> самостійної роботи студента <u>4</u>			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Курс «сторія української літератури кінця XIX – початку XX століття» є невід’ємною частиною фахової освіти студентів ННІ української філології, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного письменства. Успішне засвоєння лекційно-семінарського курсу забезпечує ґрунтовну літературознавчу підготовку студентів-філологів, сприяючи при цьому вихованню національної гідності.

Лекційно-семінарський курс «Історія української літератури кінця XIX – початку XX століття» має на меті ознайомлення студентів з провідними тенденціями літературного процесу II пол. XIX – початку XX століття, на яку припадає утвердження класичного реалізму й модернізму. Під час опанування згаданого курсу студенти ознайомлюються із життєвим і творчим шляхом письменників-класиків, які творили в добу реалізму й модернізму, знайомляться з текстами художніх творів у їх сучасному прочитанні, з’ясовують своєрідність художнього світу кожного з авторів та особливості їх індивідуального стилю.

Основними завданнями вивчення дисципліни є досягнення студентами ґрунтовних знань текстів художніх творів, передбачених програмою, розуміння ними провідних тенденцій розвитку літературного процесу II пол. XIX – початку XX віку та вияву їх у творчій практиці письменників-класиків; здобуття повноцінної філологічної освіти та досягнення належного рівня фахової підготовки майбутніх спеціалістів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути такі

компетенції:

- знати та утверджувати національні і гуманістичні ідеали демократичних цінностей, мовне й культурне багатство України; активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права й обов’язки з метою утвердження державності України й розвитку демократичного суспільства;
- знати та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя української мови та літератури
- вільно і ґрамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України
- бути здатним до пошуку, оброблення й аналізу різних видів інформації, використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, самостійного оволодіння новими знаннями;
- здатність виконувати власне дослідження на належному рівні
- здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови
- здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів із використанням передових освітніх технологій
- здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись принципів академічної доброчесності
- здатність розпізнавати філологічні і взагалі освітні проблеми (принципами, методами, підходами);

- здатність виявлення характерних ситуативних ознак у навчально-виховному процесі; застосування теоретичних і методичних знань у процесі аналізу філологічних ситуацій, процесів, випадків, проблем;
- здатність характеризувати специфіку літературознавства та його основних і допоміжних галузей.;
- здатність з'ясувати історичні особливості становлення літературознавства як науки;
- здатність аналізувати твір, враховуючи специфіку його компонентів; давати самостійну оцінку твору;
- вміння розмежовувати специфічні особливості течій класицизму, романтизму, реалізму, модернізму, постмодернізму та з'ясувати їх вияв у літературних творах; давати характеристику модерністських течій;
- виявляти роль героя у розкритті ідейного змісту твору й авторської оцінки героя; розкривати суть і особливості розвитку реалізму в літературі кінця XIX – початку XX ст.;
- з'ясувати особливості впливу ідей епохи на проблематику й ідейну суть літературного твору
- знати специфіку перехідного характеру літератури кінця XIX – початку XX ст.;
- знати особливості впливу філософських ідей на розвиток української літератури кінця XIX – початку XX ст.;
- знати специфіку взаємодії реалізму та модернізму;
- знати особливості розвитку прози кінця XIX – початку XX ст.;
- знати своєрідність відображення характерних ознак епохи в літературних творах кінця XIX – початку XX ст.;
- знати творчі біографії авторів, характерні особливості індивідуального стилю;
- знати проблематику, сюжетні особливості та специфіку персонажної сфери вивчених епічних і драматичних творів та специфіку вивчення їх у школі;
- знати основні особливості модернізму; його характерні риси, особливості вивчення модернізму в шкільній програмі;
- знати творчі маніфести та особливості розвитку модерністських течій у руслі української літератури в порівнянні з іншими літературами;
- знати обсяг та проблемні питання шкільного курсу української літератури кінця XIX – початку XX ст.

компетентності

- характеризувати своєрідні риси літератури кінця XIX – початку XX ст.;
- з'ясувати взаємозв'язок світоглядних позицій та творчості письменника;
- аналізувати твір з урахуванням його художньої своєрідності;
- давати самостійну оцінку твору;
- розмежовувати специфічні особливості течій модернізму та з'ясувати їх вияв у літературних творах;
- давати характеристику модерністських течій;
- виявляти роль героя у розкритті ідейного змісту твору й авторської оцінки героя;
- розкривати суть і особливості розвитку реалізму в літературі кінця XIX – початку XX ст.;
- з'ясувати особливості впливу ідей епохи на проблематику й ідейну суть літературного твору.

1. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Історія української літератури 70-90 рр. XIX ст.

Змістовий модуль 1.

Українська проза II пол. XIX ст.: утвердження класичного реалізму

ТЕМА 1. Літературний процес II пол. XIX ст.

Історичні умови, розвиток культури, журналістики, літературно-теоретичної думки. Шляхи розвитку літератури. Нові тенденції у розвитку прози, поезії, драматургії. Реалізм як основний напрям доби. Вивчення реалізму як напрямку в шкільній програмі

ТЕМА 2. Життєвий і творчий шлях І.Нечуя-Левицького

Короткі біографічні дані. Загальна характеристика творчості. Повість "Дві московки". Повість "Микола Джеря". Втілення рис українського національного характеру в образі головного героя. Жанрово-стильові особливості твору. Художнє осмислення явищ і процесів пореформенної дійсності у повісті "Кайдашева сім'я". Майстерність реалістичних картин та образів. Своєрідність гумору, його джерела та засоби. Цикл оповідань "Баба Параска і баба Палажка". Мова творів. Повість "Бурлачка". Новизна тематики, типажу, художня переконливість змалювання трагедії людини з народу, мотивація її поведінки. Змалювання двох поколінь української інтелігенції у романі "Хмари" І.Нечуя-Левицького. Порушення проблем національно-культурного розвитку. Павло Радюк як образ "нової людини". Історичний роман І.Нечуя-Левицького "Князь Єремія Вишневецький". Джерела, образи, ідейний зміст. Історичний роман "Гетьман Іван Виговський". Відображення в романі політичної ситуації в Україні 60-70-х. Образи, своєрідність сюжету, ідеї. Внесок Нечуя-Левицького у розвиток українського письменства. Повість «Кайдашева сім'я» у шкільній програмі.

ТЕМА 3. Творчість Панаса Мирного

Короткі біографічні відомості. Ранні твори ("Лихий попутав", повість "П'яниця"). Роман "Хіба ревуть воли, як ясла повні?". Історія створення. Дві концепції роману в українському літературознавстві. Проблематика, особливості композиції й жанру. Світ образів роману "Хіба ревуть воли, як ясла повні?". Майстерність діалогів, описів, масових сцен. Мова і стиль твору, його новаторство. Поняття про соціально-психологічний роман. Специфіка вивчення роману в шкільній програмі. Змалювання інтелігенції у повісті Панаса Мирного "Лихі люди". Розв'язання проблеми позитивного героя. Жанр, композиція, стиль. Роман "Повія" - визначний твір світового реалістичного епосу. Психологізм, епічний розмах твору, композиційна стрункість, художня майстерність. Тематичне і жанрове багатство творчості Панаса Мирного ("Лихо давнє й сьогочасне", "Морозенко", "Лови", "Дурниця", драма "Лимерівна"). Дослідники про творчість Панаса Мирного.

Змістовий модуль 2

Тенденції розвитку української драматургії 70-90-х років XIX ст.

Тема 4..Українська драматургія II пол. XIX ст.

Умови розвитку української драматургії і театру 70-90-х рр. XIX ст. Театр корифеїв. Провідні тенденції розвитку драматургії: рух ідей і форм. Роль Марка Кропивницького, Михайла Старицького, Івана Тобілевича, Івана Франка у розвитку театру та драматургії.

Марко Кропивницький. Драма "Дай серцеві волю, заведе в неволю". Традиції і новаторство. Використання етнографії й фольклору. Поєднання мелодраматизму і реалізму у творах драматурга. Проблема "інтелігенція і народ" у драмі Кропивницького "Доки сонце зійде, роса очі виїсть". Драма М. Кропивницького "Глитай, або ж Павук".

Новаторство теми, типажу. Засоби творення арактерів (Бичок, Олена).

Драматургія Бориса Грінченка

Загальний огляд творчості предствників «театру корифеїв» у шкільній програмі

Тема 5. Михайло Старицький як "корманч української культури"

Короткі біографічні відомості. Літературно-естетичні погляди М.Старицького. Провідні мотиви лірики, її художнє новаторство

Проблема служіння інтелігенції і народів у драмі М.Старицького "Не судилось"

Змалювання артистичного світу у драмі М.Старицького "Талан".

Тема 6. Драматургія Івана Тобілевича (Івана Карпенка-Карого)

Короткі біографічні дані. Загальна характеристика творчості драматурга. Ранніп'еси

Соціально-психологічна сатирична комедія І.Тобілевича "Хазяїн" Життя артистичного світу у драмі «Житейське море» Комедія «Мартин Боруля» в 10 класі загальноосвітньої школи

Змістовий модуль 3. Українська поезія II пол. XIX ст.: тенденції і персоналії

Тема 7. Шляхи й тенденції розвитку української поезії II пол. XIX ст.

Українська поезія II пол. XIX ст. – новий етап історико-літературного поступу.

Нова естетична концепція мистецтва, пошуки нових виражальних засобів і сугестивних можливостей поетичного слова (Іван Франко, Борис Грінченко, Яків Щоголев, Іван Манжура, Павло Грабовський та ін.). Народ, нація, Україна – ключові образи дискурсивної практики українських поетів II пол. XIX ст.

Тема 8. Постать та творчість Івана Франка

Життєвий і творчий шлях І.Франка Новаторство його художньої творчості, її тематичне, жанрове та художнє розмаїття. Еволюція світогляду і стилю митця.

Біографія Івана Франка в шкільній програмі

Тема 9 Поезія Якова Щоголева та Івана Манжури

Короткі відомості про поетів Мотиви лірики Якова Щоголіва та Івана Манжури. Доречність вивчення творчості Якова Щоголева та Івана Манжури в шкільній програмі

Модуль 2.

Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст.

Змістовий модуль 5. Літературний процес кінця XIX – початку XX століття

Тема1. Вступ. Особливості літературного процесу на зламі віків. Модернізм як напрям

Суспільно-культурний розвиток України на межі XIX – XX століть. Проза та драматургія Івана Франка. Значення творчості письменника

Модернізм як напрям. Його основні риси. Філософське підґрунтя. Етапи розвитку модернізму. Особливості українського модернізму. Літературна дискусія щодо

модернізму.

Тема 2.Творчість Лесі Українки

Життєвий шлях Лесі Українки. Духовно-естетична еволюція Лесі Українки. Три періоди творчості. Лірична творчість поетеси. Драматургія Лесі Українки
Драма-феєрія «Лісова пісня» в шкільній програмі

Тема 3.Творчість Ольги Кобилянської

Життя і творчість О.Кобилянської. Творчий вплив німецької літератури на формування мистецького світогляду.Феміністична спрямованість повістей „Людина”(1891) та „Царівна”(1895. Повість “Земля”. Риси символізму у творі.
Творчість Ольги Кобилянської в школі.

Змістовий модуль 2

Тенденції розвитку української драматургії 70-90-х років XIX ст.

Тема 4.Символізм. «Молода Муза»

Символізм. Його основні прикмети. Передумови виникнення. Естетичні концепції Едгара По та Шарля Бодлера. Представники символізму. Початки символізму в українській літературі. Поява групи “Молода Муза”. Стосунки “Молодої Музи” з класичною українською літературою. Франко і “молодомузівці”. Особливості поетики: символістські тенденції. Пропозиції щодо вивчення молодомузівців у школі.

Тема 5 . ОлександрОлесь

Олександр Іванович Кандиба. Життєвий і творчий шляхТворчість О.Олеся: основні теми, риси стилю (на прикладах творів).Інтимна лірика митця.. ТворчістьО.Олеся в епоху революції 1905-1907 років (“Айстри”, “Три менти”, “О слово рідне! Орле скутий!”, “Яка краса: відродження країни!” та інші).Період еміграції. Тема ностальгії, голоду у творчості О.Олеся. Драматургія Олександра Олеся. Творчість поета в школі. Драматичний етюд «По дорозі в казку»

Тема 6. Творчість Гната Хоткевича

Життєвий і творчий шлях Гната Хоткевича. Багатогранність „могучого таланту”. Прикметимодернізму у творчості
Збірка „Поезія в прозі”(1902 р.) як спроба оновлення жанрової системи. Збірки „Гірські акварелі” та „Гуцульські образки”: теми, мотиви, образи.
Повість „Камінна душа”: особливості композиції, проблематика, система образів.

Змістовий модуль 3 Імпресіонізм. Експресіонізм. Неореалізм

Тема 7.Імпресіонізм. Михайло Коцюбинський

Імпресіонізм як течія модернізму. Особливості. Основні представники.
Життєвий і творчий шлях Михайла Коцюбинського. Від реалізму до імпресіонізму. Творча еволюція митця. Повість «Тіні забутих предків»: риси імпресіонізму та неоромантизму. Новела “Intermezzo” та повість «Тіні забутих предків» у шкільній програмі.

Тема 8. Експресіонізм. Василь Стефаник

Основні риси експресіонізму як течії модернізму.
В.Стефаник. Віхи життєвого шляху. Проблема добра і зла, злочину і кари у творчості митця (новели “Басараби”, “Новина”, “Лесева фамілія”, “Злодій”, “Тріх”). Концепція життя і смерті, сенсу страждання: новели “Скін”, “Палій”, “Сама-саміська”. Новела

“Камінний хрест” як втілення ідеї всезагального взаємозв’язку всього суцього. Національно-патріотична тематика: новела “Марія”. Специфіка вивчення творчості Василя Стефаника в школі

Тема 9. Неореалізм. Володимир Винниченко

Сутність неореалізму

В. Винниченко. Життя і творчість. Моральні та естетико-філософські ідеали митця. Три періоди творчості. Рання творчість В. Винниченка. Драматургія митця. Творчість Володимира Винниченка в школі.

Заочна форма навчання

Модуль 1. Історія української літератури 70-90 рр. ХІХ ст.

Змістовий модуль 1.

Українська проза II пол. ХІХ ст.: утвердження класичного реалізму

ТЕМА 1. Літературний процес II пол. ХІХ ст.

Історичні умови, розвиток культури, журналістики, літературно-теоретичної думки. Шляхи розвитку літератури. Нові тенденції у розвитку прози, поезії, драматургії. Реалізм як основний напрям доби. Вивчення реалізму як напрям у шкільній програмі

ТЕМА 2. Життєвий і творчий шлях І. Нечуя-Левицького

Короткі біографічні дані. Загальна характеристика творчості. Повість "Дві московки". Повість "Микола Джеря". Втілення рис українського національного характеру в образі головного героя. Жанрово-стильові особливості твору. Художнє осмислення явищ і процесів пореформенної дійсності у повісті "Кайдашева сім'я". Майстерність реалістичних картин та образів. Своєрідність гумору, його джерела та засоби. Цикл оповідань "Баба Параска і баба Палажка". Мова творів. Повість "Бурлачка". Новизна тематики, типу, художня переконливість змалювання трагедії людини з народу, мотивація її поведінки. Змалювання двох поколінь української інтелігенції у романі "Хмари" І. Нечуя-Левицького. Порухення проблем національно-культурного розвитку. Павло Радюк як образ "нової людини". Історичний роман І. Нечуя-Левицького "Князь Єремія Вишневецький". Джерела, образи, ідейний зміст. Історичний роман "Гетьман Іван Виговський". Відображення в романі політичної ситуації в Україні 60-70-х. Образи, своєрідність сюжету, ідеї. Внесок Нечуя-Левицького у розвиток українського письменства. Повість «Кайдашева сім'я» у шкільній програмі.

ТЕМА 3. Творчість Панаса Мирного

Короткі біографічні відомості. Ранні твори ("Лихий попутав", повість "П'яниця"). Роман "Хіба ревуть воли, як ясла повні?". Історія створення. Дві концепції роману в українському літературознавстві. Проблематика, особливості композиції й жанру. Світ образів роману "Хіба ревуть воли, як ясла повні?". Майстерність діалогів, описів, масових сцен. Мова і стиль твору, його новаторство. Поняття про соціально-психологічний роман. Специфіка вивчення роману в шкільній програмі. Змалювання інтелігенції у повісті Панаса Мирного "Лихі люди". Розв'язання проблеми позитивного героя. Жанр, композиція, стиль. Роман "Повія" - визначний твір світового реалістичного епосу. Психологізм, епічний розмах твору, композиційна стрункість, художня майстерність. Тематичне і жанрове багатство творчості Панаса Мирного ("Лихо давнє й сьогочаснє", "Морозенко", "Лови", "Дурниця", драма "Лимерівна"). Дослідники про творчість Панаса Мирного.

Змістовий модуль 2

Тенденції розвитку української драматургії 70-90-х років XIX ст.

Тема 4. Українська драматургія II пол. XIX ст.

Умови розвитку української драматургії і театру 70-90-х рр. XIX ст. Театр корифеїв. Провідні тенденції розвитку драматургії: рух ідей і форм. Роль Марка Кропивницького, Михайла Старицького, Івана Тобілевича, Івана Франка у розвитку театру та драматургії.

Марко Кропивницький. Драма "Дай серцеві волю, заведе в неволю". Традиції і новаторство. Використання етнографії й фольклору. Поєднання мелодраmatизму і реалізму у творах драматурга. Проблема "інтелігенція і народ" у драмі Кропивницького "Доки сонце зійде, роса очі виїсть". Драма М. Кропивницького "Глитай, або ж Павук". Новаторство теми, типу. Засоби творення характерів (Бичок, Олена).

Драматургія Бориса Грінченка

Загальний огляд творчості представників «театру корифеїв» у шкільній програмі

Тема 5. Михайло Старицький як "керманч української культури"

Короткі біографічні відомості. Літературно-естетичні погляди М.Старицького. Провідні мотиви лірики, її художнє новаторство

Проблема служіння інтелігенції і народові у драмі М.Старицького "Не судилось"

Змалювання артистичного світу у драмі М.Старицького "Талан".

Тема 6. Драматургія Івана Тобілевича (Івана Карпенка-Карого)

Короткі біографічні дані. Загальна характеристика творчості драматурга. Ранні твори

Соціально-психологічна сатирична комедія І.Тобілевича "Хазяїн" Життя артистичного світу у драмі «Житєйське море» Комедія «Мартин Боруля» в 10 класі загальноосвітньої школи

Змістовий модуль 3. Українська поезія II пол. XIX ст.: тенденції і персоналії

Тема 7. Шляхи й тенденції розвитку української поезії II пол. XIX ст.

Українська поезія II пол. XIX ст. – новий етап історико-літературного поступу. Нова естетична концепція мистецтва, пошуки нових виражальних засобів і сугестивних можливостей поетичного слова (Іван Франко, Борис Грінченко, Яків Щоголев, Іван Манжура, Павло Грабовський та ін.). Народ, нація, Україна – ключові образи дискурсивної практики українських поетів II пол. XIX ст.

Тема 8. Постать та творчість Івана Франка

Життєвий і творчий шлях І.Франка Новаторство його художньої творчості, її тематичне, жанрове та художнє розмаїття. Еволюція світогляду і стилю митця.

Біографія Івана Франка в шкільній програмі

Тема 9 Поезія Якова Щоголева та Івана Манжури

Короткі відомості про поетів Мотиви лірики Якова Щоголіва та Івана Манжури. Доречність вивчення творчості Якова Щоголева та Івана Манжури в шкільній програмі

Модуль 2.

Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст.

Змістовий модуль 5. Літературний процес кінця XIX – початку XX століття

Тема 1. Вступ. Особливості літературного процесу на зламі віків. Модернізм як напрям

Суспільно-культурний розвиток України на межі XIX – XX століть. Проза та драматургія Івана Франка. Значення творчості письменника

Модернізм як напрям. Його основні риси. Філософське підґрунтя. Етапи розвитку модернізму. Особливості українського модернізму. Літературна дискусія щодо модернізму.

Тема 2. Творчість Лесі Українки

Життєвий шлях Лесі Українки. Духовно-естетична еволюція Лесі Українки. Три періоди творчості. Лірична творчість поетеси. Драматургія Лесі Українки

Драма-фесрія «Лісова пісня» в шкільній програмі

Тема 3. Творчість Ольги Кобилянської

Життя і творчість О.Кобилянської. Творчий вплив німецької літератури на формування мистецького світогляду. Феміністична спрямованість повістей „Людина”(1891) та „Царівна”(1895). Повість “Земля”. Риси символізму у творі.

Творчість Ольги Кобилянської в школі.

Змістовий модуль 2

Тенденції розвитку української драматургії 70-90-х років XIX ст.

Тема 4. Символізм. «Молода Муза»

Символізм. Його основні прикмети. Передумови виникнення. Естетичні концепції Едгара По та Шарля Бодлера. Представники символізму. Початки символізму в українській літературі. Поява групи “Молода Муза”. Стосунки “Молодої Музи” з класичною українською літературою. Франко і “молодомузівці”. Особливості поетики: символістські тенденції. Пропозиції щодо вивчення молодомузівців у школі.

Тема 5 . Олександр Олесь

Олександр Іванович Кандиба. Життєвий і творчий шлях Творчість О.Олеся: основні теми, риси стилю (на прикладах творів). Інтимна лірика митця.. Творчість О.Олеся в епоху революції 1905-1907 років (“Айстри”, “Три менти”, “О слово рідне! Орле скутий!”, “Яка краса: відродження країни!” та інші). Період еміграції. Тема ностальгії, голоду у творчості О.Олеся. Драматургія Олександра Олеся. Творчість поета в школі. Драматичний етюд «По дорозі в казку»

Тема 6. Творчість Гната Хоткевича

Життєвий і творчий шлях Гната Хоткевича. Багатогранність „могучого таланту”. Прикметимодернізму у творчості

Збірка „Поезія в прозі”(1902 р.) як спроба оновлення жанрової системи. Збірки „Гірські акварелі” та „Гуцульські образки”: теми, мотиви, образи.

Повість „Камінна душа”: особливості композиції, проблематика, система образів.

Змістовий модуль 3 Імпресіонізм. Експресіонізм. Неореалізм

Тема 7. Імпресіонізм. Михайло Коцюбинський

Імпресіонізм як течія модернізму. Особливості. Основні представники.

Життєвий і творчий шлях Михайла Коцюбинського. Від реалізму до імпресіонізму. Творча еволюція митця. Повість «Тіні забутих предків»: риси імпресіонізму та неоромантизму. Новела «Intermezzo» та повість «Тіні забутих предків» у шкільній програмі.

Тема 8. Експресіонізм. Василь Стефаник

Основні риси експресіонізму як течії модернізму.

В. Стефаник. Віхи життєвого шляху. Проблема добра і зла, злочину і кари у творчості митця (новели «Басараби», «Новина», «Лесева фамілія», «Злодій», «Трих»). Концепція життя і смерті, сенсу страждання: новели «Скін», «Палій», «Сама-саміська». Новела «Камінний хрест» як втілення ідеї всезагального взаємозв'язку всього суцього. Національно-патріотична тематика: новела «Марія». Специфіка вивчення творчості Василя Стефаника в школі

Тема 9. Неореалізм. Володимир Винниченко

Сутність неореалізму

В. Винниченко. Життя і творчість. Моральні та естетико-філософські ідеали митця. Три періоди творчості. Рання творчість В. Винниченка. Драматургія митця. Творчість Володимира Винниченка в школі

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Вс.	у тому числі					Вс.	у тому числі				
		Л	п	л	ін	ср.		Л	п	л	ін	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Історія української літератури 70-90 рр. XIX ст.												
Змістовий модуль 1. Українська проза II пол. XIX ст.: утвердження класичного реалізму												
<u>ТЕМА 1.</u> Літературний процес другої пол. XIX ст.	10	2	2			6	10	2	2			6

Тема 2.Іван Нечуй-Левицький	10	2	2		6	10	2	2				6
Тема 3.Панас Мирний	10	2	2		6	10	2	2				6
Разом за зм.мод.1	30	6	6		18	30	6	6				18
Змістовий модуль 2.Тенденції розвитку укр. драматургії 70-90-х рр. XIX ст.												
Тема 4..Українська драматургія II пол. XIX ст.	10	2	2		6	10	2	2				6
Тема 5. Михайло Старицький як "керманч української культури"	10	2	2		6	10	2	2				6
Тема 6. Драматургія Івана Тобілевича (Івана Карпенка-Карого)	10	2	2		6	10	2					8
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6		18	30	6	4				20
Змістовий модуль 3.Українська поезія II пол. XIX ст.: тенденції і персоналії												
Тема 7. Шляхи й тенденції розвитку української поезії II пол. XIX ст.	10	2	2		6	10	2					8
Тема 8. Постать та творчість Івана Франка	10	2	2		6	10	2					8
Тема 9 Поезія Якова Щоголева та Івана Манжури.	10	2	2		6	10	2					8
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6		18	30	6					24
Разом за модулем 1	90	18	18		54	90	18	10				70
Модуль 2. Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст.												
Змістовий модуль 4. Літературний процес кінцяXIX – початку XX століття												
Тема1. Вступ. Особливості літературного процесу на зламі віків. Модернізм як напрям	10	2	2		6	10	2	2				6

Тема 2.Творчість Лесі Українки	10	2	2		6	10	2	2		6
Тема 3. Творчість Ольги Кобилянської	10	2	2		6	10	2			8
Разом за змістовим модулем 4	30	6	6		18	30	6	4		20
Змістовий модуль 5 Тенденції розвитку української драматургії 70-90-х років XIX ст.										
Тема 4..Символізм. «Молода Муза»	10	2	2		6	10	2			8
Тема 5 . Олександр Олесь	10	2	2		6	10	2			8
Тема 6. Творчість Гната Хоткевича	10	2	2		6	10	2			8
Разом за змістовим модулем 5	30	6	6		18	30	6			24
Змістовий модуль 6.Імпресіонізм. Експресіонізм. Неореалізм										
Тема 7. Імпресіонізм. М.Коцюбинський	10	2	2		6	10	2	2		8
Тема 8. Експресіонізм. Василь Стефаник	10	2	2		6	10	2	2		8
Тема 9. Неореалізм. В.Винниченко	10	2	2		6	10	2	2		8
Разом за змістовим модулем 6	30	6	6		18	30	6	4		24
Разом за модуль 2	90	18	18		54	90	1 8	4		60
Усього годин	180	36	36		108	180	3 6	14		13 0

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
4 семестр		
1	Специфіка реалізму як напряму в українській літературі.	2
2	Проза Івана Нечуя-Левицького. Повість «Кайдашева сім'я» в шкільній програмі.	2
3	Романістика Панаса Мирного. Особливості вивчення роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» на уроках української літератури.	2
4	Проза Бориса Грінченка	2
5	Новаторство драматургії Михайла Старицького.	2
6	Драматургія Івана Тобілевича (Івана Карпенка-Карого). Комедія «Мартин Боруля» як твір шкільної програми	2
7	Поезія Павла Грабовського.	2
8	Поетична творчість Івана Франка. Лірика поета в шкільній програмі	2
9	Значення та рецепція поетичної творчості другої половини XIX ст. в українській літературі.	2
10	Особливості літературного процесу на зламі віків. Специфіка вивчення даної теми в школі	2
11	Поезія та драматургія Лесі Українки. Драма-феєрія «Лісова пісня» в шкільній програмі	2
12	Повісті Ольги Кобилянської: специфіка жанру та стилю. Творчість Ольги Кобилянської в шкільній програмі	2
13	Творчість поетів літературної групи «Молода Муза» (Василя Пачовського, Петра Карманського та ін.	2
14	Поезія та драматургія Олександра Олеся. Специфіка вивчення лірики Олександра Олеся школярами	2
15	Поетична творчість Миколи Вороного. Ліричний вірш «Блакитна панна»	2
16	Новелістика Михайла Коцюбинського. Творчість письменника в шкільній програмі з української літератури .	2
17	Експресіонізм Василя Стефаника. Нова «Камінний хрест».	2
18	Драматургія Володимира Винниченка. Перспективи вивчення драматургічних творів автора в школі	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		

8. Самостійна робота (очна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
4 семестр		
1	Типологія романтизму та реалізму як художніх напрямів в історії української літератури	6
2	Історична романістика Івана Нечуя-Левицького	6
3	Драматургія Івана Нечуя-Левицького та Панаса Мирного	6
4	Проза Бориса Грінченка	6
5	Романістика та мала проза Михайла Старицького	6
6	Творчість Олени Пчілки	6
7	Поезія Михайла Старицького та Бориса Грінченка	6
8	Поема «Похорон» Івана Франка»	6
9	Творчість Тимофія Бурдуляка	6
10	Типологія течій модернізму в історії української літератури	6
11	Прозова творчість Лесі Українки	6
12	Епістолярій Лесі Українки та Ольги Кобилянської як літературознавче джерело	6
13	«Молодомузівці» у спогадах сучасників та пізніша рецепція творчості	6
14	Олександр Олесь та його син, поет Олег Ольжич: еміграційна діяльність та творчість	6
15	Проза Західної України Творчість Леся Мартовича	6
16	Проза Західної України. Творчість Марка Черемшини	6
17	Творчість Степана Васильченка	6
18	Творчість Архипа Тесленка.	6
	Разом	108

8. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
4 семестр		
1	Типологія романтизму та реалізму як художніх напрямів в історії української літератури	6
2	Історична романістика Івана Нечуя-Левицького. Творчість письменника в шкільній програмі.	6
3	Драматургія Івана Нечуя-Левицького та Панаса Мирного. Перспективи вивчення окресленої теми в школі	6
4	Проза Бориса Грінченка.	6
5	Романістика та мала проза Михайла Старицького	6
6	Творчість Олени Пчілки	8
7	Поезія Михайла Старицького та Бориса Грінченка	8
8	Поема «Похорон» Івана Франка»	8
9	Творчість Тимофія Бурдуляка	8

10	Типологія течій модернізму в історії української літератури. Вивчення модернізму як художнього напрямку на уроках української мови.	6
11	Прозова творчість Лесі Українки	6
12	Епістолярій Лесі Українки та Ольги Кобилянської як літературознавче джерело.	8
13	«Молодомузівці» у спогадах сучасників та пізніша рецепція творчості	8
14	Олександр Олесь та його син, поет Олег Ольжич: еміграційна діяльність та творчість. Творчість поетів Празької школи в шкільній програмі	8
15	Проза Західної України Творчість Леся Мартовича	8
16	Проза Західної України. Творчість Марка Черемшини	8
17	Творчість Степана Васильченка	8
18	Творчість Архипа Тесленка.	8
	Разом	130

9. Індивідуальні завдання

1. Аналіз творчості письменників окресленого періоду із конспектами уроків української літератури

Зразок екзаменаційного білета

Державний вищий навчальний заклад

«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Освітньо-кваліфікаційний рівень **бакалавр**

Спеціальність «Українська мова і література»

Семестр I

Навчальна дисципліна: Історія української літератури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Загальна тематика та проблематика творчості Ольги Кобилянської. Риси стилю письменниці.
2. Імпресіонізм в українській літературі.
3. Новела «Камінний хрест» Василя Стефаника у шкільній програмі
4. Скласти конспект одного етапууроку за творчістю Михайла Коцюбинського.

Затверджено на засіданні кафедри української літератури.

10. Методи навчання

Навчальна програма курсу базується на методології й методиці вивчення масиву творчості письменників-класиків кінця XIX – початку XX ст. з використанням принципів наукового опису, літературознавчого аналізу, інтерпретації, іманентного та контекстуального розгляду.

Словесні методи навчання: лекція, розповідь, пояснення, бесіда (репродуктивна, евристична, вступна, поточна, підсумкова), інструктаж (вступний, поточний, підсумковий), семінар.

Наочні: ілюстрація, демонстрація, спостереження.

Методи активного навчання: дискусія, аналіз конкретної професійної ситуації, дослідницький метод, частково-пошуковий.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань, умінь та навичок студентів здійснюється у формі співбесіди (перевірка знання текстів для обов'язкового прочитання з модулів), індивідуального складання текстів, передбачених програмою, напам'ять, перевірки конспектів лекцій та першоджерел, усних відповідей студентів на семінарських заняттях, контрольних і самостійних письмових робіт. Максимально можливу кількість балів можна отримати відповідно до модульно-рейтингової системи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																								Підс. тест	Сума			
Зм. модуль 1				Зм. модуль 2				Зм. мод.3	Зм. модуль 4				Зм.модуль 5					Зм. модуль 6						100				
T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5		
2	1	2	1	2	1	2	1	4	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Програми дисципліни, конспекти лекцій, підручники, посібники, репродукції картин відомих художників, схеми.

Контрольна робота. Орієнтовні запитання:

1. Симтема образів повісті «Бурлачка» Івана Нечуя-Левицького
2. Проблематико-тематичний зріз оповідань Бориса Грінченка

14. Рекомендована література

Базова

1. Історія української літератури XIX ст. / За ред. М.Т.Яценка. – К.: Вища шк., 1997. – Кн.3.
2. Історія української літератури другої половини XIX ст./ За ред. В. Поважної. – К.: Вища шк., 1979.
3. Історія української літератури другої половини XIX ст.. / О.Д.Гнідан, Л.С.Дем'янівська, С.С.Кіраль та ін.; За ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища шк., 2002.
4. Історія української літератури кінця XIX – початку XX століття. / За ред П.Хропка. – К, 1991.
5. Історія української літератури XX століття: У 2 кн. – Кн. 1: Перша половина XX ст. Підручник / За ред В.Г.Дончика. – К: Либідь, 1998. – 464 с.
6. Історія української літератури: Література другої половини XIX ст.: У 2 т. Підручник / П. К. Волинський, Ю. С. Кобилецький Ю, І. С. Пільгук, П. П. Хропка. – К.: Вища шк., 1966.
7. Історія української літератури: У 8 т. – К.: Наук.думка Історія української літератури XIX ст. (70 – 90-ті роки): У 2 кн.:, 1967-1969.

Допоміжна

1. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза: М.Коцюбинський, Г.Косинка, А.Головко. – К., 1994. – 159 с.
2. Агеєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації: Монографія. – К.: Либідь, 2001. – 264 с.
3. Бабанська Н. "Суду історії я не боюсь..." // Слово і час. – 1996. – №5-6.
4. Бетко І. Войовничий атеїзм чи осмислення євангельської моралі? // Слово і час. – 1994. - № 8.
5. Бондаренко Ю. Міфологічна природа повісті І.Франка "Захар Беркут" // Дивослово. – 2000. – №1.
6. Вервес Г. "Гріє на всю Україну, а світить далеко дальше" (Франко і світова література) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 1996. - №8.
7. Возняк М. Історія української літератури: У 2 кн. - Кн.2. - Львів, 1994. – 558 с.
8. Горак Р. Ілюзії, ім'я яким любов. Документальна повість (ліричний герой у "Зів'ялому листі" І.Франка) // Дзвін. - 1996. - № 6 – 7
9. Гордасевич Г. Три арешти І.Франка // Слово і час. - 1998. - №4.
10. Гундорова Т. Feminelancholice: Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. – К.: Критика, 2002. – 272 с.
11. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. – К., 1998.
12. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – 688 с.
13. Жулинський М. Українська література на межі тисячоліть// Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Літературно-критичні статті. – Луцьк.: Терен, 2000. – С. 6-17.
14. Зборовська Н. Моя Леся Українка /Есей. – Тернопіль: Джура, 2002. – 228 с.
15. Зеров М. Від Куліша до Винниченка. Нариси з новітнього українського письменства// Зеров М. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2. – 601 с. – С. 435-457.

16. Зубков С. Михайло Старицький: Поетичні твори. Драматичні твори.-К.,1987.
17. Ільницький О. Конфлікт між козацьким і селянським світоглядом у романі "Хіба ревуть воли, як ясла повні?" Панаса Мирного // Слово і час. - 1990. - №4.
18. Індивідуальні стилі українських письменників ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1995.
19. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. /За ред. П. М. Федченка. – К.: Либідь, 1996. – Кн.2.
20. Калиниченко Н. Українська література Кінця ХІХ – початку ХХ століття. Напрями, течії. – К., 1983.
21. Килимник О. Незабутні: Навч. видання. – К., 1998. – 287 с.
22. Кодак М. "Зів'яле листя" І. Франка як гетерогенний жанроутвір // Слово і час. – 1996. - № 8-9.
23. Комишанченко М. Михайло Старицький: Літературний портрет.- К ,1968.
24. Левчик Н. Історична проза М. Старицького: далекі образи - близькі ідеї// Слово і час. – 1990. – №12.
25. Левчик Н. Повернення з небуття (романи "Молодость Мазепи" і "Руїна" в контексті світоглядно-естетичних концепцій історичної прози М.Старицького//Старицький М. Молодость Мазепи. Руїна. - К., 1997. - С.3-12.
26. Левчик Н. Поезія М.Старицького: Жанрові та образно-стильові особливості.-К.,1990.
27. Левчук Л. Західноєвропейська естетика ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1997. – 224 с.
28. Лесик В. Поема І.Франка "Мойсей" (Художня структура твору) // Дивослово. - 1998. - №7.
29. Мороз Л. Драматургія І.Франка // Дивослово. - 1996. - №8.
30. Наливайко Д. Искусство: направления, течения, стили. – К., 1985.
31. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К, 1999.
32. Павличко С. Теорія літератури. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. – 679 с.
33. Панченко В. Будинок з химерами. Творчість Володимира Винниченка 1900-1920 р. р. у європейському літературному контексті. – Кіровоград, 1998. – 272 с.
34. Пахаренко В. Нарис української поезики. – К, 1997. – 320 с.
35. Погребенник Ф. Воскреслі вірші І.Франка // Слово і час. – 1998. - № 4.
36. Погрібний А. Життя і творчість Б.Грінченка // Дивослово. - 1994. - №3.
37. Поліщук В. Повісті Михайла Старицького: Монографічне дослідження. – Черкаси, Брама, 2003. – 155 с.
38. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. – Монографія. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. – 392 с.
39. Попович М. Нарис історії культури України. –К., 1999.
40. Приходько І. Укр. класики без фальсифікацій: Степан Руданський, Панас Мирний, Павло Грабовський, Гнат Хоткевич: Посібник з української літератури для студентів та учнів старших класів. - Харків,1997. – 112 с.
41. Радзихевич В. Історія української культури. – К., 1994.
42. Сverbілова Т. Уроки "Хазяїна" наприкінці ХХ ст. // Слово і час. - 1998. - №3.
43. Соловей Е. Українська філософська лірика: Навч.посібн. - К.,1998. - 366 с.
44. Ткачук М. Українська поезія останньої третини ХІХ ст.:Основні тенденції розвитку й естетична стратегія: Навч.посібник. - Тернопіль, 1998. - 79 с.
45. Українська культура: Лекції /За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
46. Українське слово / Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 4 книгах. – К., 1994-1995.
47. Філологічні семінари: Реалістичний тип творчості: теорія й сучасність /Ред.колег. – М. К. Наєнко та ін. – К., 1998. – Вип.І. – 54с.
48. Франко І. З останніх десятиліть ХІХ віку // Франко І. Твори: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1984. – Т. 41: Літературно-критичні праці (1890-1910). – 684 с.

49. Франко І. Із секретів поетичної творчості. - К., 1969. - С.65 - 180.
50. Франко І. Михайло П. Старицький // Франко І. ЗТ: У 50 т. – К.,1982. – Т.33.
51. Франко І. Новини нашої літератури// Літературно-науковий вісник. – 1904. – №11. – С. 43-48.
52. Франко І. Старе і нове в сучасній українській літературі// Зібр. творів: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1982. – Т.35. – 512 с.
53. Хропко П. Керманич української культури // Укр. мова і література в школі. - 1991 .- №10.
54. Хропко П. Оновлення української літератури на шляхах модернізму// Дивослово. – 1999. – № 10. – С. 36-40.
55. Шумило Н. Гармонійне і дисгармонійне в українській літературі початку ХХ ст. (Володимир Винниченко і сучасники)// Київська старовина. – 1998. – №5. – С.124-131.

15. Інформаційні ресурси

15. Інформаційні ресурси

Електронний каталог бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

E-mail: library [@] nbuv.gov.ua

Наукова бібліотека ім. М.Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка

URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>

E-mail: info [@] libcc.univ.kiev.ua

Бібліотека національного університету «Києво-Могилянська академія»

URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua/>

E-mail: library [@] ukma.kiev.ua

Наукова бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова

URL: <http://www.hklib.npu.edu.ua/>

E-mail: lib-npu [@] ukr.net

Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.Франка

<http://www.lib.if.ua/>

Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Франка

<http://www.franko.lviv.ua/bibl/>